

TARTU ÜLIKOOLI BOTAANIKAMUUSEUMIST
JUHATAJA: PROF. DR. *T. LIPPMÄA*   KONSERVAATOR: *K. EICHWALD*
FROM THE BOTANICAL MUSEUM OF TARTU UNIVERSITY
DIRECTOR: PROF. DR. *T. LIPPMÄA*   CONSERVATOR: *K. EICHWALD*

EESTI TAIMED

K. EICHWALD

III

(101—150)

WITH A SUMMARY:
ESTONIAN PLANTS

TARTU 1938

Kaastöölised (collaborators): stud. rer. nat. H. Aasamaa, Tatjana Amitan-Ruckteschell, G. Avajev, stud. rer. nat. L. Enari, J. Eplik, B. Fromhold-Treu, A. Gahov, Selma Kaaber, P. Kaaret, P. Kohava, dr. sc. nat. E. Lepik, W. Loewis of Menar, P. Lukin, J. Lunts, G. Mechmershausen, dr. agr. A. Miljan, Th. Nenjukov †, mag. sc. nat. Elsa Pastak, Juta Rebane, A. Reeben, dr. W. J. Reinthal, dr. rer. for. A. Rühl, dr. B. Saarsoo, dr. pharm. H. Salasoo, stud. rer. nat. L. Sepp, stud. pharm. V. Sirgo, stud. rer. nat. E. Sits, prof. dr. Edm. Spohr, mag. bot. J. Talts, mag. bot. Sylvia Talts, agr. A. Tamsalu, dr. rer. nat. P. W. Thomson, mag. A. Vaga, E. Viirok †, V. Viktorov, Ellen Vilbaste, dr. phil. G. Vilbaste, A. Wirén, Anna Vitsut, A. Üksip.

Liikide kaardistamisel on kasustatud, peale Tartu ülikooli botaanikamuuseumi Eesti Herbaariumi, järgmisi taimekogusid: Tartu ülikooli juures oleva Loodusuurijate Seltsi herbaarium; Eestimaa Kirjanduse Seltsile kuuluv Tallinna provintsiaalmuuseumi herbaarium; K. R. Kupffer'i herbaarium (prof. dr. N. Malta kaudu); R. Lehbert'i herbaarium.

101. *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott. — Maarja-sõnajalg.

[*Polypodium Filix mas* Linné; *Nephrodium Filix mas* Richard; *Poly-stichum Filix mas* Roth; *Aspidium Filix mas* Swartz.]

Kohati varjukais, niiskeis segametsades ja võsastikes, vahel ka kivistuil.

Estonia superior, Viru-Jaagupi khk., Põlula asunduse lähedal kiviaial.

Sporadically in humid, shady mixed woods and shrubberies, sometimes also on stony land.

Estonia superior, parish of Viru-Jaagupi, along a stone rampart near the settlement of Põlula.

26. VII. 1933.

leg. G. Mechmershausen.

102. *Dryopteris Robertiana* (Hoffm.) C. Christensen. — Pae-sõnajalg.

[*Polypodium Robertianum* Hoffmann; *Phegopteris Robertiana* A. Braun.]

Lubjataimena pae-kalda segametsades, pae-lõhedes ja -paljanditel, *Campanula rotundifolia* — *Cystopteris fragilis*'e uniooni kaaslasena.

Estonia infe-rior, Rapla khk., Pa-lamulla küla lähedal pae-kihtide vahelistes lõhe-des. Saatjad (Companions): *Asplenium tri-chomanes* ja *Campanula rotundifolia*.

As a calciphilous species it grows in mixed woods upon the ordovician limestone cliffs, in clefts and denudations, on calcareous rocks as a companion in the *Campanula rotundifolia* — *Cystopteris fragilis* union.

Estonia inferior, parish of Rapla, in clefts of limestone rocks, near Palamulla.

23. VIII. 1934.

leg. H. Aasamaa.

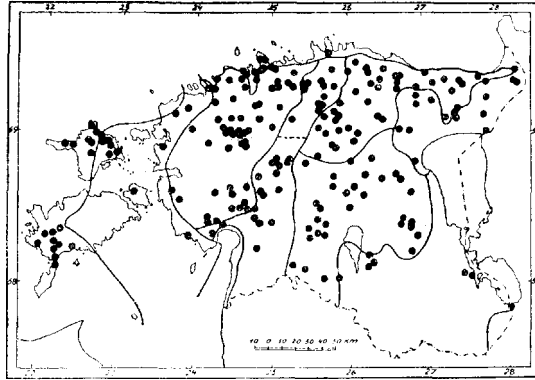
103. *Polygonum viviparum* Linné. — Pung-kirburohi.

Arktoalpiinne, Eestis lõunapiiri omav taim, levinud eriti Põhja-Eesti niiskeil, lubjarikkail puisniitudel ja niitudel, kus ta sageli esineb *Scorzonera humilis* — *Melampyrum nemorosum*'i unioonis. Eestis esinevad taimed omavad allküljel enam või vähem karvaseid lehti, kuuludes seega, ka antud juhul, teisendisse: var. *Roessleri* Beck [Rchb. Ic. XXIV. 84 (1906)], lähenedes lehtedelt, mitte aga õitelt, ka vormile: var. *tatrense* Zapalo-

wicz [Consp. fl. Galic. crit. X, in Rozprawy Akad. Umiejętn. Ser. III Tom VII. B, p. 609 (1907)].

Estonia media, Tartu-Maarja khk., Jänese lähedal Emajõe äärsel niidul.

An arctic-alpine species, reaching in Estonia the southern limit of its northern circum-polar distribution. It is confined mainly to N. Estonia; there it grows in moist meadows and wooded meadows on calcareous soil, where it often occurs in the *Scorzonera humilis* — *Melampyrum nemorosum* union.

The Estonian plants, with leaves more or less pubescent beneath, belong to the var. *Roesleri* Beck [in Rchb. Ic. XXIV. 84 (1906)]; in leaves, not in flowers, it approaches the var. *tatrense* Zapalowicz [Consp. fl. Galic. crit., pars X, in Rozprawy Akad. Umiejętn. Ser. III. Tom VII. B, pag. 609 (1907)].

Estonia media, parish of Tartu-Maarja, in a meadow near Jänese.

25. VI. 1933.

leg. K. Eichwald.

103-a. *Polygonum viviparum* Linné. — Pung-kirburohi.

Estonia maritima borealis, Tallinna juures Suhkrumäe puisniidul. Saattjad (Companions): *Melampyrum pratense*, *Scorzonera humilis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Orchis maculata*.

Estonia maritima borealis, neighbourhood of Tallinn, in a wooded meadow.

6. VII. 1933.

leg. Juta Rebane.

104. *Cerastium arvense* Linné. — Põld-kadakkaer.

Eestis käesoleval ajal aktiivselt leviv antropohoorne taim; esineb põldumbrohuna, põllu- ja teeservadel, parkides, kraavikallastel jne. Taksonoomiliselt on see peam. madalmaades esinev alaliik, subsp. *commune* Gaudin [= subsp. *arvum* (Schur) Correns].

Estonia media, Tartu, Raadi mõisa pargis.

An anthropochore species in Estonia, actively spreading at the present time as a weed of arable land; it grows also along roadsides, ditches and in parks. Taxonomically this is the subsp. *commune* Gaudin [= subsp. *arvum* (Schur) Correns], predominant in lowlands.

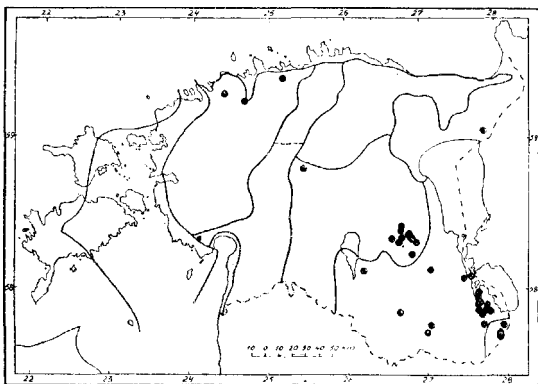
Estonia media, Tartu, in the Raadi park.

4. IV. 1932.

leg. E. Lepik.

105. *Gypsophila muralis* Linné. — Müür-kiplill.

Paiguti mandril; esineb peamiselt lubjaveesel liivapinnasel — teeservadel ja umbrohuna põldudel.

8. VII. 1935.

Estonia orientalis, Raunu khk., Lapetukme küla Lossmanni talu lähedal liivasele teele.

Sporadically on Estonian mainland, especially on sandy soil poor in lime; it occurs along roadsides and as weed on arable land.

Estonia orientalis, parish of Raunu, along a sandy road to the village of Lapetukme.

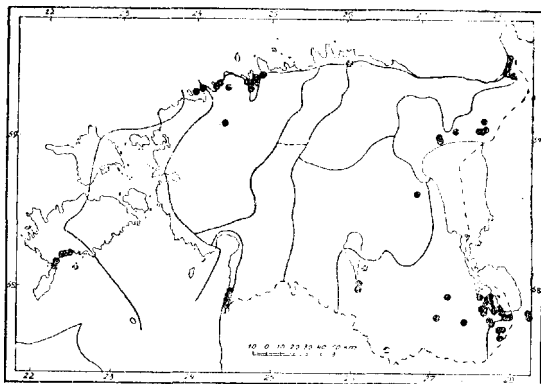
leg. Ellen Vilbaste.

106. *Dianthus arenarius* Linné. — Nõmmnelk.

Eriti mandriosas luidetel, siseluidetel, liivanurmedel ja kuivades liivastes männimetsades, paiguti hulgi.

Estonia maritima borealis, Keila, khk., Nõmme lähedal liivasel lasketiirul avaühinguna, moodustades üksikuid kogumikke; saatja *Festuca polesica* Zapal.

Mainly on Estonian mainland, sporadically abundant on maritime dunes, inland dunes, sandy plains and dry *Pinus silvestris* forests.

Estonia maritima borealis, parish of Keila, in open vegetation of a sandy shooting-place near Nõmme, in isolated colonies, accompanied by *Festuca polesica* Zapal.

5. VIII. 1933.

leg. V. Sirgo.

106-a. *Dianthus arenarius* Linné. — Nõmmnelk.

Estonia maritima occidentalis, Anseküla khk., Järve rannas, luidetel, koos *Koeleria glauca* ja *Festuca polesica*'ga.

Estonia maritima occidentalis, parish of Anseküla, on the dunes of Järve, associated with *Koeleria glauca* and *Festuca polesica*.

27. VI. 1933.

leg. A. Tamsalu.

107. *Ranunculus ficaria* Linné. — Kanakoole.

[*R. Ficaria* L.; *Ficaria verna* Hudson; *F. ranunculoides* Roth.]

Sageli hulgi jõgede ja ojade äärsetes lehtmetsades ja pöösastikes, puisniitudel, niitudel ja parkides.

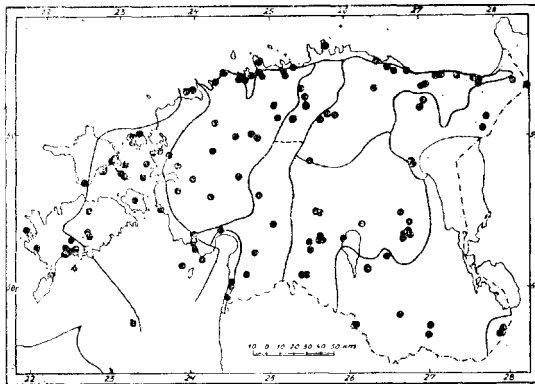
Estonia orientalis, Nõo khk., Vapramäe kohal Elva jõe madalal niidulammil.

Often abundantly in deciduous woods and bushes along rivers and brooks, in meadows, wooded meadows and parks.

Estonia orientalis, parish of Nõo, in a low river-side meadow at Elva river, against the Vapramäe hill.

17. V. 1931.

leg. V. Sirgo.

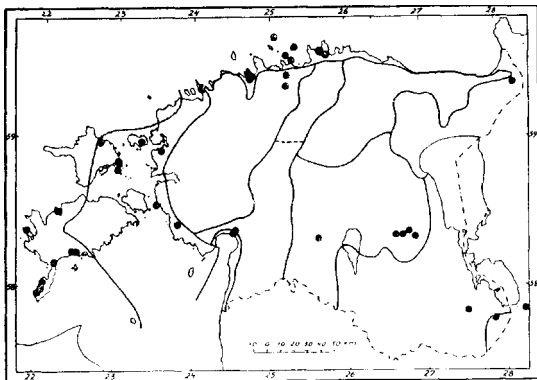
108. *Lepidium ruderales* Linné. — Haisev kress.

Antropohoorse liigina prügil, tänavatel, teeservadel, raudteedel, sageli hulgi.

Estonia media, Tartu, Emajõe ääres sadamaraudteel, kohati hulgi.

As an anthropochore species on rubbish, along roads and railroads, often abundantly.

Estonia media, Tartu, here and there abundantly on the railroad.

21. VI. 1933.

leg. K. Eichwald.

108-a. *Lepidium rudera* Linné. — Haisev kress.

Estonia inferior, Jõelähtme khk., Jägala rahvamaja ümbruses.

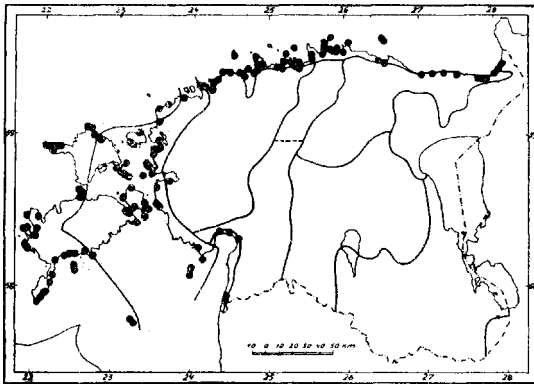
Estonia inferior, parish of Jõelähtme, around the People's House at Jägala.

17. V. 1934.

leg. H. Aasamaa.

109. *Cakile maritima* Scop. — Merisinep.

Esineb liivase mereranniku saliinses vöötmes, eriti väljauhetud, kõdu-
neval *Fucus vesiculosus*'el.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Harilaidu liivasel lõunakaldal.

In the saline belt of the sandy shores, especially on the drift of mouldy *Fucus vesiculosus*.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna,

na, on the sandy seashore of the Harilaid peninsula.

15. VII. 1933.

leg. Elsa Pastak.

110. *Draba nemorosa* Linné. — Metskevadik.

[*D. nemorosa* L. β . *hebecarpa* Lindblom; *D. nemoralis* Ehrhardt.]

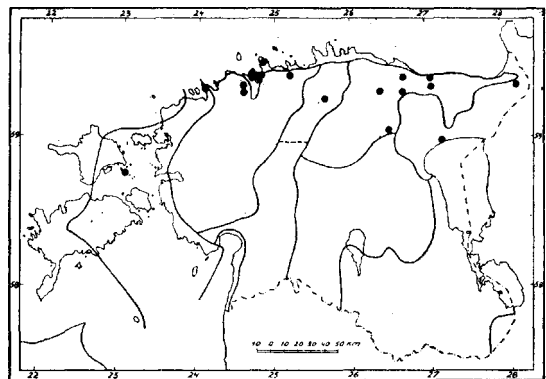
Mandri põhjaosas, lubjarikkal siluuri pinnasel, osalt ka saartel; esineb loopealsel, kuivadel liivastel aasadel, teedel ja umbrohuna põldudel.

Estonia maritima borealis, Tallinna juures Lasnamäe loopealsel.

On silurian, calcareous soils of northern Estonia, likewise on islands; it occurs in alvars, dry sandy meadows, along roads and as a weed on arable land.

Estonia maritima borealis, on the alvar soils of Lasnamägi, near Tallinn.

8. VI. 1933.

leg. Juta Rebane.

111. *Draba nemorosa* L. var. *leiocarpa* Lindblom. — Metskevadik.

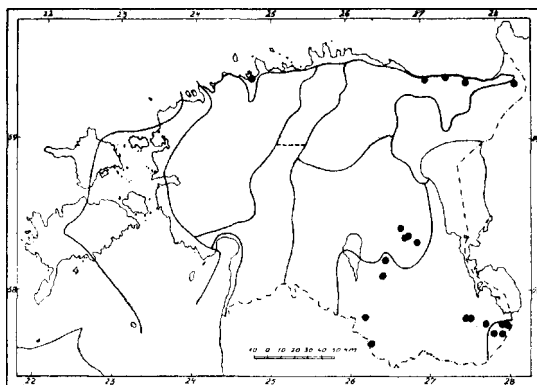
[*D. nemoralis* Ehrh. β . *glabra* Fleischer et Lindemann; *D. lutea* Gilibert.]

Esineb peamiselt mandri idaosas loopealseil, teeservadel, kuivadel nõlvadel, vahel ka pioneertaimena mitmesuguseil paljastuil.

Estonia sarmatica, Irboska varemete all orundi idanõlva loopealsel.

Occurs mainly in the eastern part of the Estonian mainland in alvars, along roadsides, on dry slopes and sometimes as a pioneer plant on various denudations.

Estonia sarmatica, underneath the ruins of Irboska, on alvar ground.

29. V. 1933.

leg. Juta Rebane.

112. *Alyssum desertorum* Stapf. — Põld-kilbirohi.

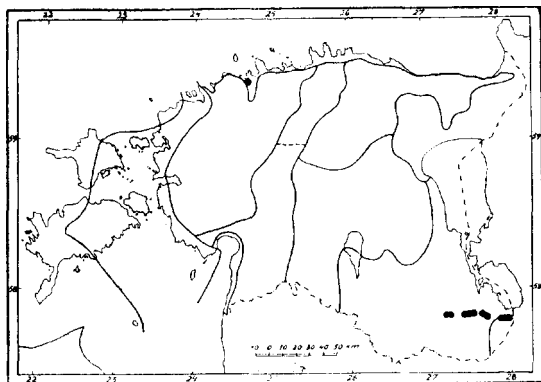
[*A. minimum* Willdenow.]

Antropohoorse liigina leviv taim, esineb seni harva, peamiselt Kagu-Eestis.

Estonia sarmatica, Vilo peatuskoha lähedal Irboska-Petseri raudteetammiserval.

Spreading as a rare anthropochore species, as yet confined mainly to South-Eastern Estonia.

Estonia sarmatica, on the southern slope of the railroad embankment near

Vilo, between the railway stations of Irboska and Petseri.

29. V. 1933 ja 30. V. 1935.

leg. K. Eichwald.

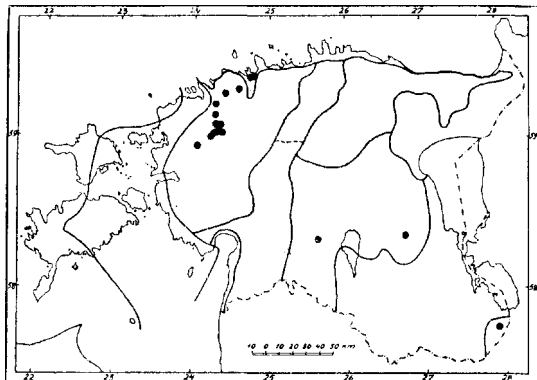
113. *Reseda lutea* Linné. — Kollane reseeda.

Antropohorne, kohati, peamiselt raudteeliinidel ja raudteejaamades levinud liik, harva ka põldudel ja kuivadel nõlvadel. Eriti sage raudteel

Riisipere ja Turba jaama vahel (Einf), kus esineb kohati hulgi.

Estonia inferior, Nissi khk., raudteetammi nõlval, Riisipere jaamast 2 km Haapsalu suunas, cop.

As an anthropochore species confined mainly to the railways and railway stations, rarely also in fields and on dry hillsides. It is especially distributed on

the railway embankment between the stations of Riisipere and Turba (Einf).

Estonia inferior, parish of Nissi, on the slope of the railroad embankment 2 km SW. of the Riisipere station.

2. VII. 1933.

leg. L. Sepp.

113-a. *Reseda lutea* Linné. — Kollane reseeda.

Estonia sarmatica, Brod'i vesiveskite lähedal, Irboska ürgoru läänenõlval.

Estonia sarmatica, near the water-mills of Brod, upon the western slope of the Irboska valley.

15. IX. 1935.

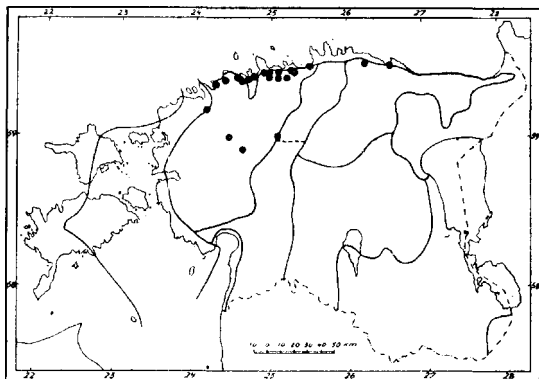
leg. V. Sirgo.

114. *Saxifraga adscendens* Linné. — Püstkivirik.

[*S. controversa* Sternberg; *S. tridactylites* (L.) Engl. et Irmsch. subsp. *adscendens* (L.) Blytt.]

Arktoalpiinne, eriti suuruses ja harunemises väga varieeruv liik. Lubjalembene, esineb vaid mandri põhjaosas, peamiselt paealda loopealseil.

Estonia maritima borealis, Tallinna lähedal Lasnamäe lool.

An arctic-alpine calciphilous species, variable especially in tall and branching. It is confined to the alvars and limestone cliffs of N. Estonia.

Estonia maritima borealis, in the Läänemägi alvar E. of Tallinn.

VI. 1933.

leg. Juta Rebane.

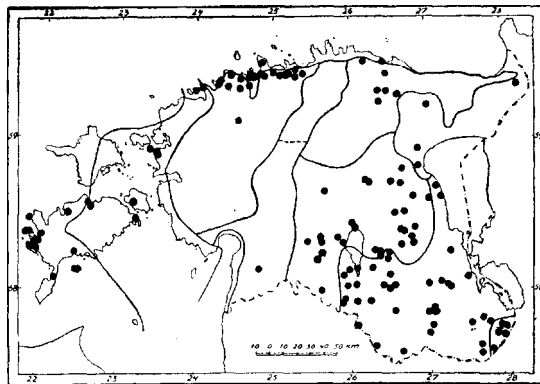
115. *Saxifraga granulata* Linné. — Harilik kivirik, lambapähkel.

[*S. granulata* L. subsp. *eugranulata* Engler et Irmischler.]

Enam-vähem harilik, kuid katkendilise levikuga ja haruldane või puudub mõnes valdkonnas. Esineb päikesepaistelisel nõlvadel, teeservadel, kuivadel niitudel ja puisniitudel.

Estonia orientalis, Põlva khk., Võru lähedal Vöhandu jõe äärsel niidul.

Usually common, nevertheless rare or missing in some parts of Estonian territory. Occurs on dry hillsides, along roads, in dry meadows and wooded meadows.

Estonia orientalis, parish of Põlva, in riverside meadow of the Vöhandu river, near Võru.

13. VI. 1927.

leg. W. J. Reinthal.

115-a. *Saxifraga granulata* Linné. — Harilik kivirik, lambapähkel.

[*S. granulata* L. subsp. *eugranulata* Engler et Irmischler.]

Estonia orientalis, Rõngu khk., 2 km kirikust idas, kuival niidul.

Estonia orientalis, parish of Rõngu, in a dry meadow, 2 km east of the church.

13. VI. 1930.

leg. K. Eichwald.

116. *Trifolium montanum* Linné. — Mägi-ristikhein.

[*T. montanum* L. a. *genuinum* Grenier et Godron.]

Harilik kuival lubja- ja liivapinnasel: kinkudel, liivastel aruniitudel, loopealseil, puisniitudel ja hõredais männimetsades. *Filipendula hexapetala* — *Trifolium montanum*'i uniooni karakterliik.

Litorale heademeesteense, Pärnu khk., Sauga jõe ääres kuival liivasel niidul, pillatult.

Common on dry calcareous and sandy soil: on hills, in sandy meadows, in alvars, in wooded meadows and in thin *Pinus silvestris* forests. A characteristic species of the *Filipendula ulmaria* — *Trifolium montanum* union.

Litorale heademeesteense, parish of Pärnu, in a dry sandy meadow along the Sauga river.

29. VI. 1933.

leg. P. Kaaret.

117. *Lathyrus pratensis* Linné. — Aas-seahernes.

Väga harilik ja sageli hulgi aasadel, niiskeil niitudel ja puisniitudel.

Estonia intermedia, Saarde khk., Ristiküla Orumäe talu põldude ääres ja kraavikaldail.

Very common in Estonia; often abundant in meadows and wooded meadows.

Estonia intermedia, parish of Saarde, village of Ristiküla, on borders of fields and along ditches.

20. VII. 1935.

leg. Sylvia Talts.

118. *Lathyrus palustris* Linné. — Soo-seahernes.

Esineb pillatult niiskeil niitudel ja puisniitudel, soodes ja lodudes.

Estonia inferior, Jüri khk., Arukülast läänes, Sillaotsa lähedal *Schoenus ferrugineus*'e soos.

Throughout Estonia in moist meadows, wooded meadows, swamps and marshes.

Estonia inferior, parish of Jüri, in a *Schoenus ferrugineus* swamp near Sillaotsa, west of Aruküla.

4. VII. 1933.

leg. A. Üksip.

119. *Geranium pratense* Linné. — Aas-kurereha, pistirohi.

Harilik niitudel, aasadel, kaldavõsastikes, põllu- ja teeservadel.

Estonia intermedia, Ambla khk., Jäneda asunduse lähedal teeserval, lubjarikkal pinnasel.

Very common in meadows, dry riverside meadows and riverside shrubberies, along edges of fields and roads.

Estonia intermedia, parish of Ambla, along a roadside on calcareous soil, near Jäneda.

19. VII. 1935.

leg. A. Üksip.

120. Helianthemum nummularium (L.) Miller. — Kuld kann.[*H. Chamaccistus* Miller; *H. vulgare* Gaertner.]

Eestis esinev taim kuulub alaliiki: subsp. *nummularium* (L.) Schinz et Thellung [= subsp. *nummularium* (L.) var. *tomentosum* Grosser]; on väga harilik Põhja-Eesti ja saarte loopealseil, kuivadel lubjarikastel kinkudel ja teeservadel, harvem liivapinnasel. On *Filipendula hexapetala-Trifolium montanum*'i uniooni *Helianthemum nummularium*'i teisendi karakterliik.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., Kuusnõmme poolsaare loopealsel.

The Estonian plant belongs to the subsp. *nummularium* (L.) Schinz et Thellung [= subsp. *nummularium* (L.) var. *tomentosum* Grosser]; it is widely distributed on the limy alvars of N. Estonia and the islands, as well as on dry hillsides and along roads, rarely on sandy soil. This is a characteristic species of the *Helianthemum nummularium* variant of the *Filipendula ulmaria* — *Trifolium montanum* union.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in an alvar of the Kuusnõmme peninsula.

25. VII. 1933.

leg. A. Vaga.

121. Angelica silvestris Linné. — Heinputk.[*A. silvestris* L. var. *a. vulgaris* Avé-Lallemant.]

Harilik niiskeil niitudel ja puisniitudel, võsastikes, leht-, sega- ja lodumetsades, vahel ka rabastuval pinnal.

Estonia media, Viljandi lähedal, Kleinhofi Mädajärvega piirduval niiskel niidul.

Common in moist meadows and wooded meadows, in shrubberies, marsh woods, deciduous and mixed woods, sometimes even on boggy ground.

Estonia media, in a moist meadow near Viljandi.

29. VII. 1933.

leg. W. J. Reinthal.

122. Andromeda polifolia Linné. — Küüvits.

Harilik rabades, turbasoodes ja turbapinnasel kasvavais männimetsades. Rabadel moodustab erilise *Andromeda polifolia* uniooni.

Estonia media, Äksi khk., Pupastvere raba serval. Saatjad (Companions): *Betula nana*, *Ledum palustre*, *Vaccinium uliginosum*, *Chamaedaphne calyculata*, *Rubus chamaemorus*, *Carex chordorrhiza*, *Eriophorum vaginatum*.

Very frequent in bogs throughout Estonia, in peat bogs and in boggy *Pinus silvestris* forests. In bogs it forms a special *Andromeda polifolia* union.

Estonia media, parish of Äksi, on the edge of the Pupastvere bog.

11. VI. 1933.

leg. H. Salasoo.

123. *Calluna vulgaris* (L.) Hull. — Kanarbik.

Harilik nooremais liivastes männimetsades ja rabamännikutes. Luidetel, siseluidetel, liivanurmedel ja liivaseil raiesmikkudel moodustab hiljemini männimetsa eest taganeva sekundaarse massivegetatsiooni — *Calluna vulgaris*'e uniooni. Enam-vähem primaarse nõmmena vähemal ulatusel Hiiumaa põhjaosa luidetel. — Esitatud materjal on selle liigi teisend, var. *glabra* Neilreich (= var. *genuina* Regel).

Estonia media, Tartu lähedal Lohkva küla liivaaugu serval. Saatjad (Companions): *Thymus serpyllum*, *Solidago virga-aurea*, *Peucedanum obovatatum*, *Jasione montana*, *Hieracium umbellatum*.

Very common in young *Pinus silvestris* forests in Estonia, also in boggy pine forests. On dunes, inland dunes, sandy plains and sandy wood clearings it forms large secondary associations (a *Calluna vulgaris* union), the predecessors of *Pinus silvestris* forests. It forms more or less primary heaths only on the northern dunes of the Estonian island of Hiiumaa. — The material at hand belongs to the var. *glabra* Neilreich (= var. *genuina* Regel).

Estonia media, vicinity of Tartu, on the verge of a sand-pit near the village of Lohkva.

30. VII. 1931.

leg. H. Salasoo.

124. *Androsace septentrionalis* Linné. — Nõmmekann.

Kasvab liivasel ja rühtmullapinnasel esinevais avaühinguis, loopealsetel, ka umbrohuna põldudel. Käesolev materjal on var. *a. typica* Knuth [F. Pax u. R. Knuth, Primulaceae in Engler, Pflanzenreich IV. 237 (1905)].

Estonia sarmatica, Irboška — Petseri raudteel Vilo ja Liivamäe peatuskohtade vahel.

Occurs in open vegetation on dry sandy soils, riik soils and alvars, also as weed on arable land. The material at hand belongs to the var. *a. typica* Knuth [F. Pax u. R. Knuth, Primulaceae in Engler, Pflanzenreich IV. 237 (1905)].

Estonia sarmatica, on the railroad embankment between the stations of Vilo and Liivamäe.

29. V. 1933.

leg. Juta Rebane.

124-a. Androsace septentrionalis Linné. — **Nõmmekann.**

Estonia intermedia, Ambla kkk., Jänedasunduse kesapõllul umbrohuna.

Estonia intermedia, parish of Ambla, on a fallow field of the settlement of Jänedas.

20. VI. 1933.

leg. **A. Miljan.**

125. Trientalis europaea Linné. — **Laanelill, metsatäht.**

[*T. europaea* L. var. *eurasiatica* Knuth.]

Harilik okas-, leht- ja segametsades, lodumetsades ja lodudes.

Alutagia, Narva-Jõesuu lähedal samblarohkes liivases männimetsas.

Common in coniferous, deciduous and mixed woods, in marshes and marshy woods.

Alutagia, in a mossy *Pinus silvestris* forest near the town of Narva-Jõesuu.

19. VI. 1935.

leg. **V. Viktorov.**

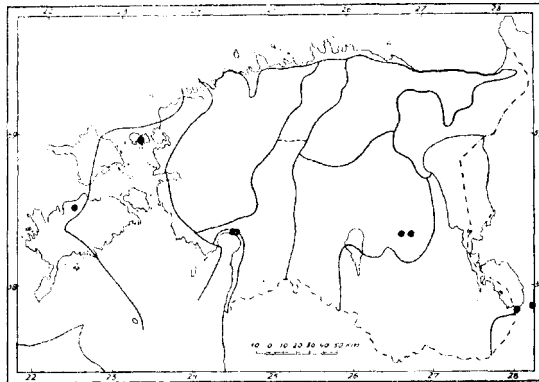
126. Centunculus minimus Linné. — **Pisikas.**

Eestis haruldisena niiskeil liivastel põldudel ja jäätmaadel.

Estonia maritima orientalis, Vormsi saar, Hullo küla lähedal niidust küntud jäätmaal, *Juncus bufonius*'e unioonis.

In Estonia as a rare weed in moist sandy fields and waste places.

Estonia maritima orientalis, the island of Vormsi, in a waste place near the village of Hullo, associated with *Juncus bufonius*.

16. VII. 1933.

leg. **G. Vilbaste.**

127. Stachys silvatica Linné. — **Mets-nõianõges.**

Esineb kogu Eestis niiskeis, varjukais lehtmetsades, kuusesegametsades, võsastikes ja puisniitudel. On võrdlemisi sage *Hepatica triloba* — *Palmonaria officinalis*'e unioonis.

Estonia sarmatica, põõsastikus 1 km Irboska alevist lõunas.

Spread over the whole territory of Estonia in humid, shady deciduous and mixed woods, in thickets and in wooded meadows. It grows relatively often in the *Hepatica triloba* — *Pulmonaria officinalis* union.

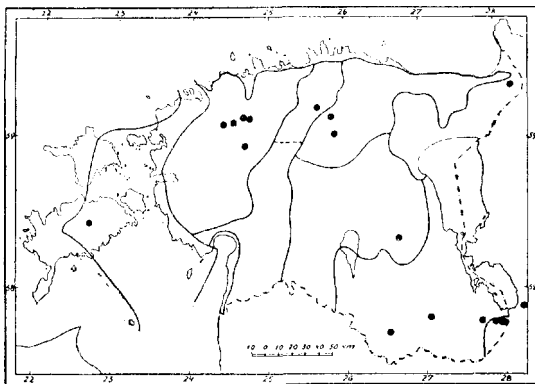
Estonia sarmatica, in bushes 1 km S. of Irboska.

26. VI. 1936.

leg. A. Gahov.

128. *Salvia verticillata* Linné. — Männas-salvei.

Eestisse möödunud sajandi lõpul antropohoorina sisse rändama hakanud, kiiresti kohanenud ja käesoleval ajal edasileviv taim. Esineb teeservadel, põllupeenrail, raudteetammi nõlvadel jne.

Estonia intermedia, Ambla khk., Lehtse-Risti koolimaja lähedal teeserval.

As an anthropochore species introduced at the end of last century, having become quickly naturalized and

at present spreading further; it grows along roads, railroads, and also in balks of arable land.

Estonia intermedia, parish of Ambla, along a roadside near the school of Lehtse-Risti.

5. VIII. 1934.

leg. J. Lunts.

129. *Pedicularis palustris* Linné. — Soo-kuuskjalg.

Väga harilik soistel niitudel ja puisniitudel, soodes ja rabastuvais soodes. *Carex Goodenowii* — *C. panicea* uniooni karakterliik.

Estonia orientalis, Põlva khk., Väimela lähedal soisel niidul.

Very common in swampy meadows, wooded meadows, swamps and boggy swamps. A characteristic species of the *Carex Goodenowii* — *C. panicea* union.

Estonia orientalis, parish of Põlva, in a swampy meadow of Väimela.

26. VI. 1927.

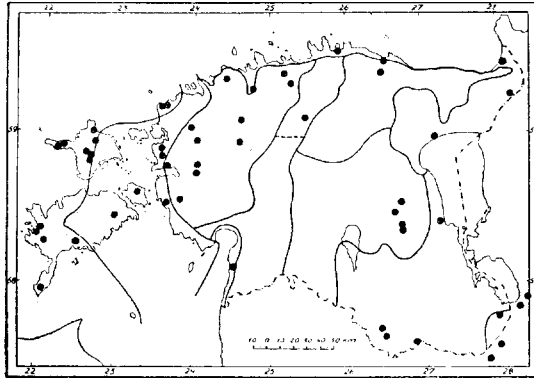
leg. W. J. Reinthal.

130. *Utricularia minor* Linné. — Väike vesihernes.

Seni leitud pillatult ja näib olevat enam-vähem haruldane. Kasvab nii turba kui lubjarohkel mineraalpinnasel esinevais madalaveelistes turba-
aekudes, kraavides, lom-
pides ja allikasoodes.

Estonia ma-
ritima occiden-
talis, Kihelkonna
khh., Kuusnõmme Bio-
loogijaama lähedal
lubjarikkas allikasoods,
madalas vees *Schoenus
ferrugineus*'e unioonis.

Up till now found
sporadically and seems
to be rare. It occurs on
peaty as well as on cal-
careous mineral soils,
and grows in the low water of peat pits, ditches, pools, also on calcareous
soils near springs.

Estonia *maritima occidentalis*, parish of Kihelkonna,
in *Schoenus ferrugineus* union of a calcareous water-logged ground near
the Biological research station of Kuusnõmme.

3. VII. 1932.

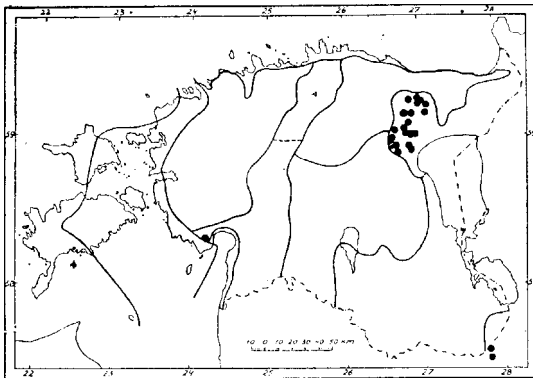
leg. Elsa Pastak.

131. *Galium triflorum* Michaux. — Kolmeõiene madar.

Eestis esmakordelt leitud a. 1931; kasvab lodumetsades, arenedes
eriti raiesmikel mõnikord hulgi.

Estonia superior, Lüganuse khh., 2 km Lümatu raudtee-
jaamast idas, kohati
massiliselt kuuse-kase
lodumetsa raiesmikul.
Saatjad (Companions):
Calliergon cordifolium,
Mnium cuspidatum, *Rhy-
tidiadelphus triquetrus*,
Dryopteris spinulosa, *D.*
Linnaeana, *Equisetum
silvaticum*, *Ranunculus
cassubicus*, *Circaea alpi-
na*, *Oxalis acetosella*, *Ae-
gopodium podagraria*,
Crepis paludosa.

Was for the first
time observed in Estonia in 1931; occurs especially on the outskirts of
various marshy woods.

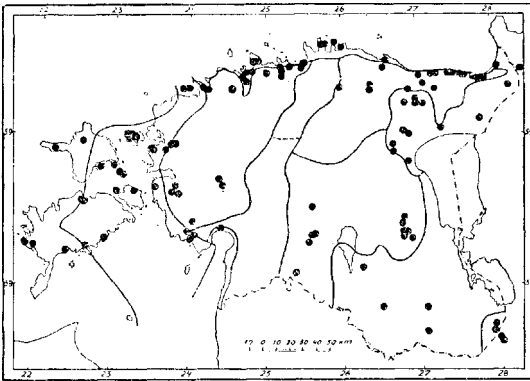
Estonia superior, parish of Lügänuše, 2 km E. from the Lümätu railway station, sporadically abundant in the outskirts of *Picea excelsa* — *Betula pubescens* marshy woods.

7. VII. 1935.

leg. A. Rühl.

132. *Adoxa moschatellina* Linné. — Muskusliih.

Sägeli hulgi varjukais ja veidi niiskeis segametsades, uhtlamm-metsades, kaldavõsastikes ja parkides, vahel ka puisniitudel.

Estonia superior, Rakvere lähedal, Palermo laskeraja niiskel liivakal pinnal. *Hepatica triloba* — *Pulmonaria officinalis*'e unioonis. Saatjad (Companions): *Alnus incana*, *Betula verrucosa*, *Anemone ranunculoides*, *Stellaria holostea*, *S. media*, *Lysimachia nummularia*, *Urtica dioeca*.

In Estonia often in large colonies in shady and slightly moist

mixed woods, riverside woods and thickets, in parks and sometimes also in woody meadows.

Estonia superior, near the town of Rakvere, on a moist sandy shooting place, in the *Hepatica triloba* — *Pulmonaria officinalis* union.

2. VI. 1935. ja 20. VI. 1936.

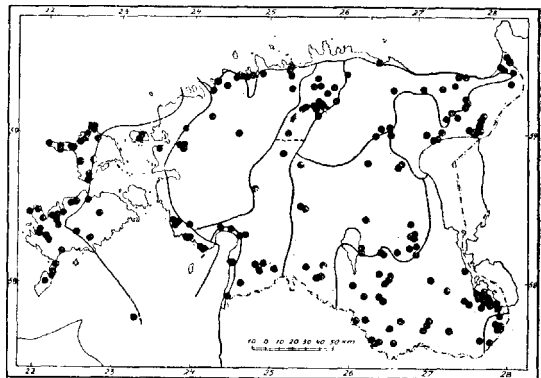
leg. Selma Kaaber.

133. *Jasione montana* Linné. — Sininukk.

Käesolev materjal, servast vähe karvaste üldkatelehtedega, läheneb vormile: f. *glabra* Petermann.

Esineb ranniku- ja siseluidetel, liivanurmedel, kuivadel liivakinkudel ja hõredais männimetsades.

Estonia media, Tartu lähedal Lohkva küla Kõtsi talu liivaaugu serval. Saat-

jad (Companions): *Potentilla argentea*, *Galium mollugo*, *Sedum acre*, *S. purpureum*, *Thymus serpyllum*, *Trifolium agrarium*, *T. arvense*, *Veronica spicata*, *Peucedanum oreoselinum*, *Campanula rotundifolia*, *Artemisia campestris*, *Hieracium pilosella*.

The plants available, with sparingly pubescent margins of bracts of involucre, approach the f. *glabra* Petermann in form.

Is present on maritime and inland dunes, dry sandy plains and hills, also in thin *Pinus silvestris* forests.

Estonia media, vicinity of Tartu, on the verge of a sand-pit near the village of Lohkva.

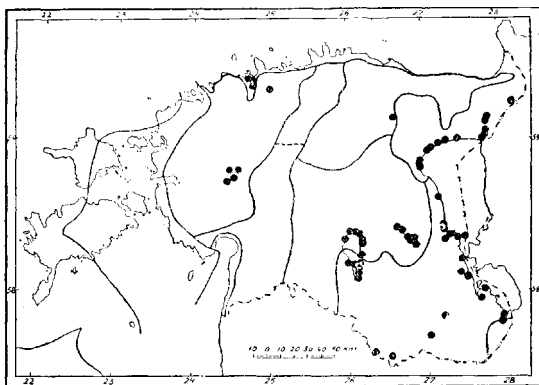
24. VI. 1930.

leg. H. Salasoo.

134. *Inula britannica* Linné. — Inglise vaak.

Esineb mandri niiskeil niitudel ja võsastikes, järve- ja jõekallastel.

Estonia orientalis, Võnnu khk., Peipsi rannikul Emajõe suubumisalal. Saatjad (Companions): *Carex elata*, *C. gracilis*, *Calamagrostis neglecta*, *Iris pseudacorus*, *Ranunculus reptans*, *Lychnis flos-cuculi*, *Galium palustre*, *Mentha arvensis*, *Sium latifolium*. Mullastiku pH 5,5.

Confined to Estonian mainland, grows in wet meadows and shrubberies, on shores and banks.

Estonia orientalis, parish of Võnnu, shore of Lake Peipsi, in the delta of the river Emajõgi.

30. VII. 1931.

leg. V. Sirgo.

134-a. *Inula britannica* Linné. — Inglise vaak.

Estonia inferior, Märjamaa khk., Valgu asunduse lähedal Päärdu jõe kaldal, kogumikuna. Saatjad (Companions): *Deschampsia caespitosa* ja *Odontites scrotina*.

Estonia inferior, parish of Märjamaa, in colonies on the banks of the Päärdu river, in the neighbourhood of the settlement of Valgu.

12. VIII. 1934.

leg. H. Aasamaa.

135. *Achillea millefolium* Linné. — Raudrohi, verihein.

Laialdaselt levinud ja väga harilik niitudel, puisniitudel, loopealseil, teeservadel ja karjamaadel.

Estonia maritima borealis, Keila khk., Nõmme ümbruses raudtee ääres.

Widely spread and very common in meadows, wooded meadows, alvars, pastures and along roadsides.

Estonia maritima borealis, parish of Keila, along the railway near Nõmme.

1. IX. 1933.

leg. V. Sirgo.

136. *Senecio jacobaea* Linné. — Voolme-ristöhi.

Antropohoorne liik, esineb pillatult kogu Eestis teeservadel, põllupeen-
rail jne., paiguti ka niitudel ja metsades ning nende servadel.

Estonia maritima borealis, Nõmme läheduses Kadaka pae-
murrus, mullaga kaetud paeprügil.

As an anthropochore species dispersed over the whole territory of
Estonia, along roadsides and ridges between fields, in gravel pits etc.,
sometimes also in forests and meadows and along their margins.

Estonia maritima borealis, in the Kadaka quarry, near
Nõmme.

I. IX. 1933.

leg. V. Sirgo.

137. *Scorzonera humilis* Linné. — Madal mustjuur.

Eriti sage ja esineb hulgi Põhja-Eesti ja saarte lubjarikkail puis-
niitudel (*Scorzonera humilis* — *Melampyrum nemorosum*'i unioonis), har-
vem hõredais liivastes männimetsades, luidetel, siseluidetel ning turba-
pinnasel.

Estonia inferior, Keila khk., 2 km Keila alevist loodes, „Linna-
mäe“ nimelises kuivas, päikesepaistelises metsas tammede ja pärnade all.

Very common and abundant on the calcareous soils of N. Estonia and
the islands (in the *Scorzonera humilis*—*Melampyrum nemorosum* union);
scarce in thin *Pinus silvestris* forests on dry sandy soil, on dunes, inland
dunes, also on peaty soil.

Estonia inferior, parish of Keila, in a dry, thin forest of
Quercus robur and *Tilia cordata*, 2 km NW. of Keila.

19. VI. 1935.

leg. P. Kohava.

138. *Triglochin palustre* Linné. — Soo-õisluht.

Väga harilik niiskeil kuni märgadel niitudel ja puisniitudel, allikate
ümber, kraavides, oja-, jõe- ja järvekaldail; esineb ka mereranna halofiil-
seil niitudel.

Estonia inferior, Rapla khk., Lipstu küla Põldmaa talu heina-
maa teel, koos *Carex flava* ja *C. contigua*'ga.

Very common on moist as well as on wet meadows and wooded meadows, around springs, in ditches, on banks along brooks, rivers and lakes, also in the saline belt of maritime meadows.

Estonia inferior, parish of Rapla, along a meadow passage to the village of Lipstu, associated with *Carex flava* and *C. contigua*.

13. VIII. 1934.

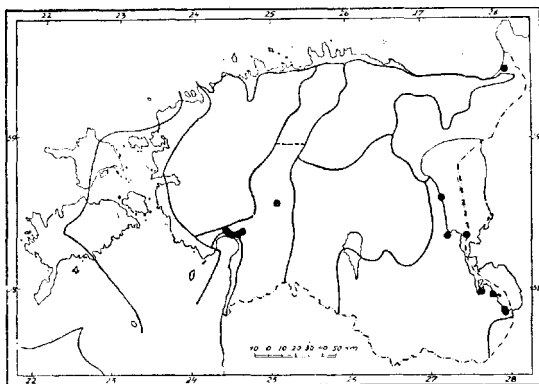
leg. H. Aasamaa.

139. *Alisma gramineum* Gmelin. — Kaarjas konnarohi.

[*A. acutatum* Michalet; „*A. graminifolium* Ehrhart“; *A. Loeselii* Gorski.]

Käesolev materjal kuulub vormi: *f. gracilis* K. R. Kupffer.

Senini vähe leiu-kohti Edela- ja Ida-Eestis, tõenäoselt rohkem levinud. Kasvab 0—120 sm sügavuses vees liivasel või mudasel põhjal, omaette või koos liikidega: *Heleocharis acicularis*, *Limosella aquatica*, *Elatine hydropiper*, harvemini koos liikidega: *Ranunculus reptans*, *Subularia aquatica*, *Isoetes echinosporum*, *Callitriche autumnalis*.

Litorale heademeesteense, Pärnu jõesuus vasema muuli algusel, 20—50 sm sügavas vees.

The material in question belongs to the *f. gracilis* K. R. Kupffer.

Till now a few habitats in SW. and E. Estonia; probably dispersed more widely. It grows on sandy and muddy ground to a depth of 0—120 cm, alone or associated with *Heleocharis acicularis*, *Limosella aquatica*, *Elatine hydropiper*, as yet rarely with *Ranunculus reptans*, *Subularia aquatica*, *Isoetes echinosporum* and *Callitriche autumnalis*.

Litorale heademeesteense, at the mouth of Pärnu river, submerged, to a depth of 20—50 cm at the commencement of the left mole.

10. VIII. 1936.

leg. Edm. Spohr.

140. *Alopecurus ventricosus* Persoon. — Mustjas rebasesaba.

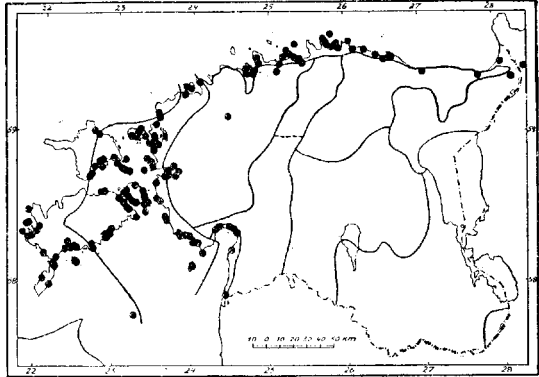
[*A. arundinaceus* Poirlet; *A. nigricans* Hornemann; *A. ruthenicus* Weinmann.]

Peamiselt saarte ja mandri läänepoolsemate randniitude saliiines ja suprasaliiines astmes, sageli kogumikkudena.

Estonia maritima orientalis, Suure- ja Väikse-Pakri saare vahel asuva Kapa saarekese halofiilsel randniidul.

Found in Estonia in the saline and supra-saline belt of the maritime meadows, mainly on the islands and the western part of the mainland; it often grows in colonies.

Estonia maritima orientalis, in a salt meadow of the islet of Kapa between Suur- and Väike-Pakri saar.

15. VII. 1931.

leg. Tatjana Amitan-Ruckteschell.

141. *Poa nemoralis* Linné. — Salunurmikas.

Harilik, eriti hõredamais leht- ja segametsades (*Hepatica triloba* — *Pulmonaria officinalis*'e unioonis), puisniitudel ja parkides.

Estonia media, Tartu Raadi pargis, varjus.

Common especially in thin foliferous and mixed woods (in the *Hepatica triloba* — *Pulmonaria officinalis* union), in wooded meadows and parks.

Estonia media, Tartu, in the shady Raadi park.

18. VII. 1935.

leg. E. Lepik ja Salme Käspert.

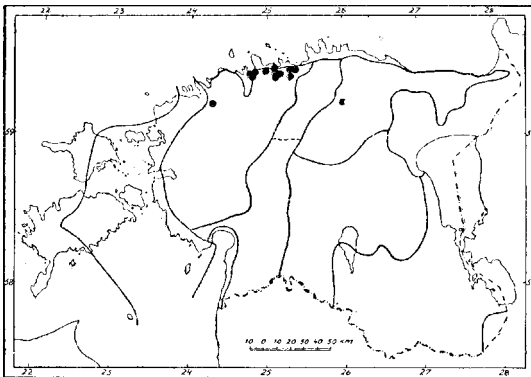
142. *Poa alpina* Linné. — Alpi nurmikas.

Arkto-alpiinne, Eestis haruldane liik, esineb mandri põhjaosa (Einf, Emb, Esup) kuivadel loopealsetel.

Käesolev materjal on harilik var. *typica* Beck.

Estonia maritima borealis, Tallinna lähedal Maarjamäe kohal loopealsel.

Occurs as a rare arctic-alpine species only in N. Estonia (Einf, Emb, Esup) on dry alvar soils.

The material available belongs to the usual var. *typica* Beck.

Estonia maritima borealis, vicinity of Tallinn, in alvars south of Maarjamägi (Marienberg).

20. VI. 1934.

leg. A. Üksip.

143. *Carex chordorrhiza* Ehrhart. — Peenejuurene tarn.

Esineb harilikult hulgi kõrgrabadega piirduvais õõtsrabades, ülemi-nekurabades, rabastuvais lodudes ja lodumetsades

Estonia media, Laiuse khk., Tooma Sookatsejaama lähedal rabas.

In general abundantly in bogs, transition-bogs, boggy marshes and marshy woods.

Estonia media, parish of Laiuse, in a bog near Tooma.

VI. 1931.

leg. P. W. Thomson.

143-a. *Carex chordorrhiza* Ehrhart. — Peenejuurene tarn.

Estonia media, Äksi khk., Pupastvere rabas. Saatjad (Companions): *Eriophorum vaginatum*, *Oxycoccus palustris*, *Comarum palustre*, *Menyanthes trifoliata*.

Estonia media, parish of Äksi, in the bog of Pupastvere.

16. VII. 1933.

leg. H. Salasoo.

144. *Carex limosa* Linné. — Mudatarn.

Harilik eriti mandril, rabades, soodes ja rabastuvais lodudes.

Estonia media, Laiuse khk., Tooma sookatsejaama ümbruses.

Very common especially on the mainland of Estonia, in bogs, swamps and in boggy marshes.

Estonia media, parish of Laiuse, in the vicinity of Tooma.

VI. 1931.

leg. P. W. Thomson.

145. *Carex magellanica* Lamarek. — Sagristarn.

[*C. irrigua* (Wahlenb.) Smith.]

Kohati, peam. mandri rabastuvais lodumetsades ja rabade ääreesades.

Estonia intermedia, Suure-Kõpu khk., Ördi raba lõunaserval, rabastuvais segametsas.

Confined mainly to the mainland of Estonia, usually in boggy marshy woods and marginal part of peat-bogs.

Estonia in-

termedia, parish of Suure-Kõpu, on the southern edge of the Ördi peat-bog, in a boggy mixed wood.

4. VI. 1930.

leg. **K. Eichwald.**

145-a. *Carex magellanica* Lamarck. — Sagristarn.

[*C. irrigua* (Wahlenb.) Smith.]

Estonia maritima occidentalis, Risti kkk., Maisoo ja Nõva vahel, rabastuvas lodumetsas.

Estonia maritima occidentalis, parish of Risti, in a boggy marshy wood between Maisoo and Nõva.

2. VII. 1933.

leg. **K. Eichwald.**

146. *Herminium monorchis* (L.) R. Brown. — Muguljuur.

[*Ophrys Monorchis* Linné.]

Lupjaelistav liik, sage läänepoolse siluuri ala loopealseil, niiskeil niitudel ning randniitude suprasaliinses astmes.

Estonia media, Tartu lähedal Emajõe soisel luhal, 2 km Ropka asundusest idas. Saatjad (Companions): *Betula humilis*, *Salix rosmarinifolia*, *Eriophorum latifolium*, *Polygonum bistorta*, *Lathyrus palustris* jt.

A calciphilous species, more frequently distributed on western silurian soils, in alvars and humid meadows, also in the suprasaline belt of maritime meadows.

Estonia media, neighbourhood of Tartu, in a marshy riverside meadow of the Emajõgi river, 2 km east of Ropka.

20. VI. 1930.

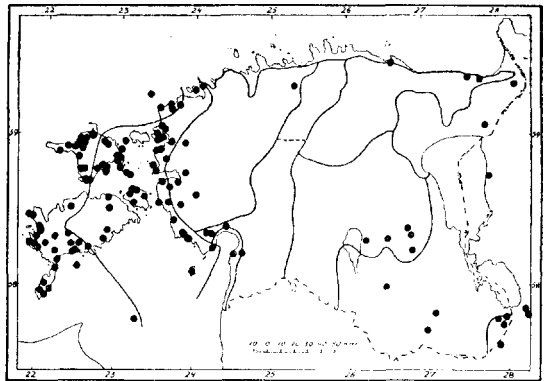
leg. **V. Sirgo.**

147. *Epipactis palustris* (L.) Crantz. — Soo-neiuvaip.

[*Helleborine palustris* (Miller) Schrank.]

Lubjarikastes soodes, rabastuvates lodudes ja -segametsades.

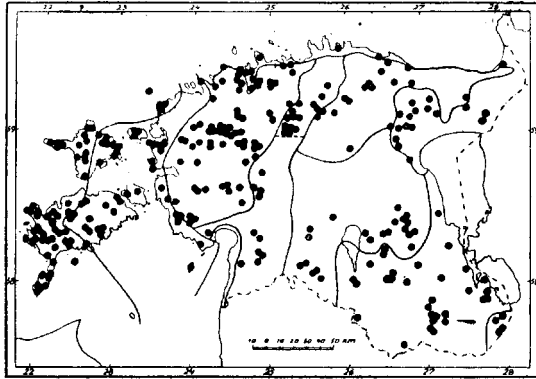
Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna kkk.,

Sutru metsaga piirduvas Lümända Suurissoos. Saatjad (Companions): *Sesleria coerulea** *uliginosa*, *Molinia coerulea*, *Schoenus ferrugineus*, *Carex dioeca*, *C. Davalliana*, *Tofieldia calyculata*, *Orchis Traunsteineri*, *Pinguicula alpina* jt.

Found in swamps on calcareous soil, in boggy marshes and boggy mixed woods.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in the eastern part of Suurissoo swamp, near Lümända.

23. VII. 1933.

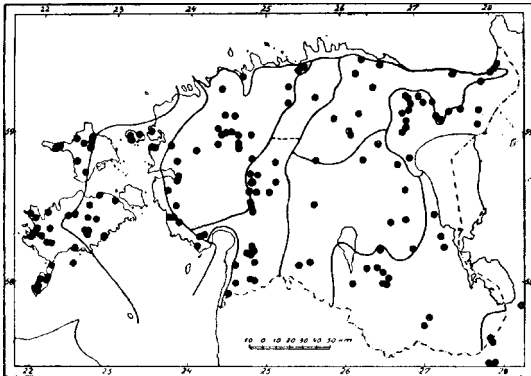
leg. B. Saarsoo.

148. *Epipactis latifolia* (L.) Allioni. — Laialehine neuuvaip.

[*Helleborine latifolia* (Hudson) Druce.]

Varjukais salumetsades, puisniitudel ja vösades.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., pillatult kuival puisniidul Iimimiste külast läänes. Saatjad (Companions): *Juniperus communis*, *Avena pubescens*, *Sesleria coerulea** *uliginosa*, *Carex panicea*, *C. capillaris*, *Convallaria majalis*, *Epipactis rubiginosa*, *Asperula tinctoria*, *Tetragonolobus siliquosus*, *Laserpitium latifolium*, *Campanula persicifolia*, *Inula salicina*, *Scorzonera humilis* jt.

In shady groves, wooded meadows and shrubberies.

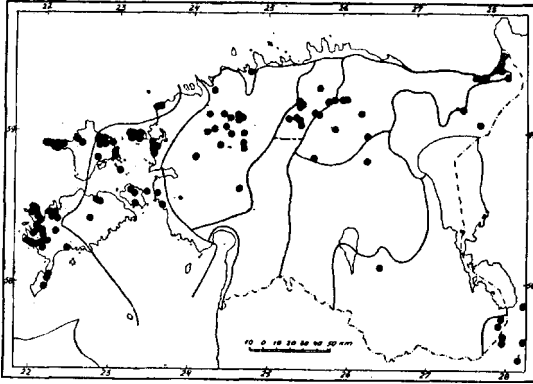
Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, dispersed in a wooded meadow, west of the village of Iimimiste.

1. VIII. 1933.

leg. B. Saarsoo.

149. *Epipactis rubiginosa* Crantz. — Tumeapunane neiuvaip.

[*E. atropurpurea* Rafinesque; *E. atrorubens* Schultes; *Helleborine atropurpurea* (Rafin.) Schinz et Thellung.]

Lupjaeelistava liigina eriti Põhja-Eestis ja saartel, kus kasvab rannikuluidetel ja puisniitudel; sisemaal harva ka hõredais liivastes männimetsades ning sisuluidetel.

Estonia maritima occidentalis, Kihelkonna khk., kuival puisniidul Himmiste külast läänes.

As a calciphilous species distributed especially in the West and

North of Estonia, — on maritime dunes and in wooded meadows; rarely on inland dunes and in thin inland *Pinus silvestris* forests on sandy soil.

Estonia maritima occidentalis, parish of Kihelkonna, in a wooded meadow west of the village of Himmiste.

19. VII. 1933.

leg. B. Saarsoo.

150. *Goodyera repens* (L.) R. Brown. — Öövilge.

[*Satyrium repens* Linné.]

Esineb Eestis peamiselt mandril, varjurohkeis vanemais kuusemetsades, kuuse-segametsades ning samblarohkeis männimetsades, sageli vähemate kogumikkudena.

Estonia media, Nõo khk., Vapramäe männi-kuuse segametsas. Saatjad (Companions): *Vaccinium myrtillus*, *Pyrola secunda*, *Fragaria vesca*, *Crepis biennis*, *Lactuca muralis*.

Especially on the mainland of Estonia, often in little colonies in shady *Picea excelsa* forests, in mossy *Pinus silvestris* forests and in mixed woods.

Estonia media, parish of Nõo, in the mixed *Pinus silvestris* — *Picea excelsa* forest of Vapramäe.

20. VII. 1930.

leg. H. Salasoo.

